Magiczny Kraków

Przed nami Wielkanoc pełna kultury

2022-04-14

Konkurs na emausowe drzewko, odpust Emaus, tradycyjne święto Rękawki, jarmark na Rynku Głównym, festiwal Misteria Paschalia i obydwie Pasje Jana Sebastiana Bacha w wykonaniu Capelli Cracoviensis – wszystkie te kulturalne przedsięwzięcia sprawiają, że Wielkanoc w Krakowie nabiera wyjątkowego charakteru. To znakomita propozycja zarówno dla mieszkańców, jak i wszystkich osób odwiedzających nasze miasto w tym czasie w poszukiwaniu ciekawych doświadczeń kulturalnych i duchowych.

Krakowska Wielkanoc to zarówno okolicznościowe nabożeństwa odbywające się w świątyniach zlokalizowanych w różnych punktach miasta, bogate tradycje Triduum Paschalnego, odwiedzanie grobów Pańskich, zwyczaje święcenia pokarmów, ale także bogata oferta kulturalna.

– Konkurs na drzewko emausowe, odpust Emaus, Rękawka, festiwal Misteria Paschalia, koncerty czy Jarmark na Rynku Głównym, a także właściwe dla tego czasu religijne obrzędy, tradycje, modlitwy i nabożeństwa organizowane w krakowskich kościołach – wszystko to tworzy ważny element świątecznej atmosfery naszego miasta. Okres Wielkanocy to dla wielu czas duchowego skupienia, z którym wiąże się też szereg cennych, lokalnych tradycji. Chcemy je pielęgnować, rozwijać i promować. Dlatego zależy nam, by wszystkie elementy wielkanocnego programu miasta miały spójny i osadzony w krakowskim dziedzictwie kulturowym charakter – mówi Jacek Majchrowski, prezydent Krakowa, który zaprasza krakowian i gości do korzystania z bogatej, wielkanocnej oferty.

W tym roku Wielkanoc w Krakowie będzie szczególna, bo po czasie ograniczeń wynikających z pandemii znów będzie można wziąć udział w tradycyjnych wydarzeniach organizowanych w pełnym wymiarze. Emaus, Rękawka, Festiwal Misteria Paschalia czy Jarmark Wielkanocny to ważne inicjatywy pokazujące rozmaite wymiary dziedzictwa kulturowego naszego miasta. Czas zatrzymania nie tylko pozwolił jeszcze bardziej docenić te wyjątkowe, krakowskie inicjatywy, ale też wpłynął na przygotowanie ich nowych odsłon, silniej nawiązujących do tradycji i eksponujących walory kulturowe dziedzictwa Krakowa. Jak przedstawia się kulturalna oferta miasta na Wielkanoc 2022?

– To, co mamy do zaproponowania jest niezwykle wartościowe. Z jednej strony lokalne, z drugiej strony kosmopolityczne; bazujące na dziedzictwie kulturowym naszego miasta i odnoszące się do kalendarza liturgicznego do obrzędów i jednocześnie o międzynarodowym zasięgu. Zawsze zależało nam na tym, żeby pokazywać miasto w sposób zintegrowany, holistyczny, bo wtedy widać, jak bogate i wspaniałe jest to, co robimy razem. Dlatego postanowiliśmy pokazać Wielkanoc w Krakowie z różnych stron – mówił Robert Piaskowski, pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. kultury podczas konferencji prasowej poświęconej kulturalnej ofercie miasta przygotowanej na Wielkanoc.

Konkurs na drzewko emausowe

Można już przygotowywać prace na ogłoszony przez Muzeum Krakowa konkurs na drzewko emausowe. Przez wiele lat podczas odpustu Emaus można było kupić oryginalną pamiątkę – drzewko

życia. Tradycja ta sięga czasów przedchrześcijańskich i wierzeń, że dusze zmarłych powracają na ziemię pod postacią ptaków i szukają schronienia w gałęziach drzew. Tradycyjne drzewka emausowe składały się z gniazda z figurkami piskląt lub figurki ptaka osadzonego na kiju ozdobionym listkami. Drzewko symbolizowało również budzenie się przyrody do życia. Muzeum Krakowa przywraca tę wyjątkową krakowską tradycję i od ośmiu lat zaprasza do udziału w konkursie na Najpiękniejsze Drzewko Emausowe.

– Muzeum Krakowa wybrało akurat tę zabawkę, żeby „dać jej drugie życie”, przybliżyć ją krakowianom i światu jako symbol odradzającego się życia i nadziei, która pojawia się razem z wiosną. Drzewko nawiązuje też do dawnych wierzeń, według których dusze zmarłych pod postacią ptaków wiosną odwiedzają swoje miejsca życia. Nawiązując do tych tradycji, postanowiliśmy zaproponować konkurs, w którym każdy może stworzyć własne drzewko – mówi Maria Lempart, kierownik Domu Zwierzynieckiego, oddziału Muzeum Krakowa.

Konkurs organizowany jest w kilku kategoriach: dzieci (do 12 lat), młodzież (12–18 lat), dorośli (powyżej 18 lat), przewidziana jest także kategoria dla rodzin oraz grup z przedszkoli i szkół.

Można też spróbować swoich sił w kategorii na tradycyjne drzewko życia rzeźbione w drewnie, malowane, z figurką ptaka na sprężynce. Prace przyjmowane były na skwerze pod klasztorem Norbertanek w sobotę poprzedzającą Niedzielę Palmową, czyli **9 kwietnia**, od godziny 10.00 do 12.00, a wyniki zostaną ogłoszone w Poniedziałek Wielkanocny – **18 kwietnia** o godz. 12.00 w ogrodzie Domu Zwierzynieckiego podczas święta oddziału muzeum. Od **20 kwietnia** Muzeum Krakowa zaprosi na wystawę pokonkursową w Pałacu Krzysztofory**.** Dodatkowe informacje o konkursie można znaleźć na stronie Muzeum Krakowa oraz miasta – **link**.

Jarmark Wielkanocny: nowa estetyka

Po przerwie spowodowanej obostrzeniami związanymi z pandemią krakowianie i goście w tym roku znowu mogą wziąć udział w Jarmarku Wielkanocnym, który na Rynku Głównym zagości w dniach **7-18 kwietnia.** Na targi zapraszają Krakowska Kongregacja Kupiecka wraz z realizatorem wydarzenia – firmą ARTIM Sp. z o.o., a także miasto Kraków. W trakcie jarmarku swoje produkty zaprezentuje ok. 80 wystawców. Oferowany asortyment będzie nawiązywać do tradycji świąt wielkanocnych, ze szczególnym uwzględnieniem regionalnych wyrobów rękodzielniczych i rzemieślniczych.

Tegoroczna odsłona targów to także nowa linia graficzna, zaprojektowana przez artystkę Marzenę Koperską, w której nie zabraknie nawiązania do folkloru i tradycji zwierzynieckich oraz wykorzystania lokalnych motywów wielkanocnych z drzewkiem emausowym na czele. Organizatorzy wydarzenia zadbali również o program artystyczny, w którym znalazły się występy regionalnych zespołów i propozycje nawiązujące do małopolskich tradycji. Dodatkowe informacje o można znaleźć **tutaj**.

Pasje w Niedzielę Palmową

Muzycznie w wielkanocną atmosferę wprowadzi krakowian Capella Cracoviensis dwoma koncertami Pasji Johanna Sebastiana Bacha, które odbędą się **dziś**. Zgodnie z wieloletnią tradycją Capelli w Niedzielę Palmową o godz. 14.00 w Teatrze im. Juliusza Słowackiego w cyklu *Capella in Theatrum*

usłyszymy Pasję wg św. Jana BWV 245, a o godz. 18.00 w Filharmonii Krakowskiej im. Karola Szymanowskiego Pasję wg św. Mateusza BWV 244. W tym koncercie Capelli będą towarzyszyły Chór Filharmonii Krakowskiej oraz Chór Chłopięcy Filharmonii Krakowskiej.

Wykonanie obu Pasji Johanna Sebastiana Bacha w przeciągu jednego dnia to pomysł mogący zaskakiwać i zastanawiać. Ale, jak podkreśla Capella Cracoviensis, „nie chodzi przecież o sportowy wyczyn, ale o to, by bezpośrednio skonfrontować dwie dramatyczne i muzyczne wizje tej samej opowieści. Warto wsłuchać się w różnice między narracją Jana i Mateusza, a przede wszystkim w to, co Bach akcentuje w każdej z nich, do jakich muzycznych gestów inspiruje go jedna, a do jakich druga”. W obydwu koncertach Capellę poprowadzi dyrektor artystyczny zespołu – Jan Tomasz Adamus.

Odpust Emaus: wyeksponowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego

Zgodnie z kilkuwiekową tradycją w Poniedziałek Wielkanocny krakowianie udają się na wielkanocny spacer na Zwierzyniec, gdzie odbywa się odpust Emaus. Poczynając od tego roku wydarzenie koordynuje miasto – odpust przygotowuje Krakowskie Forum Kultury wraz z partnerami, przy współpracy z instytucjami, Radą Dzielnicy i parafią św. Salwatora. W nowej odsłonie tak bardzo lubiany przez krakowian Emaus, zachowując radosny, wiosenny i ludyczny charakter, będzie jednocześnie wydarzeniem eksponującym ważne elementy dziedzictwa kulturowego tego wyjątkowego przedsięwzięcia. Zasadniczo zmieni się jego estetyka, zobaczymy uporządkowane rzędy kramów oraz spójne kolorystycznie namioty. I po raz pierwszy od lat tradycyjnemu odpustowi będzie towarzyszyć bogaty program kulturalno-edukacyjny.

– Nowa odsłona odpustu jest skoncentrowana na pielęgnowaniu tradycji ludowej, na propagowaniu przemysłu artystycznego i na promowaniu dziedzictwa kulturowego. Staramy się ujednolicić wygląd stoisk, jak również zapewniamy serwis – przygotujemy dla wystawców także namiot serwisowy, w którym w razie potrzeby znajdą wszystkie potrzebne narzędzia. Zapewniamy też bezpieczeństwo. Naszemu odpustowi po raz pierwszy będzie towarzyszył program kulturalny z wieloma atrakcjami kulturalno-edukacyjnymi, licznymi propozycjami dla dzieci oraz trzema koncertami – do udziału w wydarzeniu zaprasza Izabela Biniek, dyrektor Krakowskiego Forum Kultury.

Miastu zależy, aby z chaotycznego wydarzenia handlowego, nastawionego na sprzedaż masowo produkowanych towarów niskiej jakości, Emaus stał się inicjatywą, która przywraca wartość tradycjom rzemieślniczym i zabawkarskim związanym z folklorem zwierzynieckim. W kramach ustawionych na ulicach Tadeusza Kościuszki i Senatorskiej sprzedawano niegdyś m.in. piernikowe serca, różańce z ciasta, cukierki, gliniane gwizdki, ptaszki i dzwonki, drewniane zabawki i figurki, pukawki, piłeczki jojo, grzechotki i balony. Wierzono, że niektóre emausowe pamiątki, takie jak np. gliniane dzwonki, mają moc odpędzania złych mocy i przynoszą szczęście. Odpust w nowej formule ma nawiązywać do tradycyjnego asortymentu. Miasto planuje zwiększenie liczby kramów prezentujących tradycyjne rzemiosło, rękodzieło, towary rodzimej produkcji, emausowe przysmaki i typowe odpustowe zabawki. Dodatkowe informacje o tegorocznej edycji można znaleźć na stronie miasta oraz Krakowskiego Forum Kultury – **link**.

Magiczny Kraków

Tradycyjne Święto Rękawki – podróż do wieków średnich

Około 300 wojów i białek, starcie Wiślan z najeźdźcami, osada słowiańska i jarmark historyczny, czyli barwna i pełna przygód podróż w czasie do wieków średnich. Po dwuletniej przerwie na kopiec Krakusa wraca także tradycyjne święto Rękawki organizowane przez Centrum Kultury Podgórza.

– Tradycyjne święto Rękawki to swego rodzaju wehikuł czasu, podróż w czasie. Każdy, kto tego dnia wybierze się na kopiec Krakusa w momencie, kiedy się tam znajdzie, ma wrażenie, ze wszedł do innej epoki. To za sprawą strojów, asortymentu i przede wszystkim za sprawom wojów i białek, którzy odtwarzają życie we wczesnośredniowiecznych osadach – podkreśla Anna Grabowska, dyrektor Centrum Kultury Podgórza, zachęcając do udziału w Rękawce.

Tegoroczna edycja wydarzenia odbędzie się **19 kwietnia** (w godz. 11.30–18.00) pod hasłem „Klechdy i podania krakowskie". Uczestnicy będą mogli nie tylko zobaczyć rekonstrukcję wczesnośredniowiecznej bitwy i obrzędów związanych z nadejściem wiosny, ale również poznać bliżej bohaterów najciekawszych legend i ludowych opowieści związanych z Krakowem i okolicami.

Szacuje się, że tradycja odprawiania pogańskich obrzędów związanych z nadejściem wiosny, do których nawiązuje święto Rękawki, sięga wczesnego średniowiecza (ok. VIII w.). Z czasem charakter wydarzenia się zmieniał – odchodzono od kultywowania zwyczajów zapoczątkowanych przez przodków i świątecznej atmosfery. W połowie XX w. Rękawka kojarzona już była jedynie z festynem i jarmarczną atrakcją. W 2001 roku – z inicjatywy Centrum Kultury Podgórza i Drużyny Wojów Wiślańskich KRAK – udało się powrócić do historycznych korzeni święta i przygotować rekonstrukcję wydarzeń sprzed wieków.

Od tamtej pory, co roku (z wynikającą z pandemii przerwą w latach 2020 i 2021) – we wtorek po Wielkanocy pod kopcem Krakusa można przenieść się w czasie i zobaczyć, jak wyglądało życie we wczesnośredniowiecznych osadach, potyczki zbrojne wojów oraz tradycyjne obrzędy odprawiane z okazji nadejścia wiosny. Wstęp na wydarzenie jest bezpłatny, a dodatkowe informacje wraz z programem można znaleźć na stronie internetowej miasta oraz Centrum Kultury Podgórza – **link dostępny tutaj**.

Festiwal Misteria Paschalia

W dniach **12–18 kwietnia** odbędzie się 19. edycja Festiwalu Misteria Paschalia, w tym roku organizowana pod hasłem „Powrót do źródeł". Misteria Paschalia to jeden z najważniejszych festiwali muzyki dawnej w Europie, który od 2004 roku odkrywa i prezentuje kompozycje związane z czasem Wielkiego Tygodnia i Wielkanocy.

W tym roku rozpocznie się koncertem wypełnionym psalmami z Melodii na psałterz polski Mikołaja Gomółki. W programie festiwalu także *Davide penitente* – jedno z rzadziej grywanych i komentowanych dojrzałych dzieł Wolfganga Amadeusa Mozarta, oratorium *Gesù Cristo negato da Pietro*, a także Pasja według św. Jana Alessandra Scarlattiego. W Wielką Sobotę Anna Danilevskaia, rosyjska skrzypaczka, razem z Sollazzo Ensemble przeniesie nas do średniowiecznej Florencji, a w Niedzielę Wielkanocną będzie można wysłuchać Symfonii nr 49 „Passione" Josepha Haydna, *Exsultate,*

jubilate oraz słynnej Symfonii nr 41 „Jowiszowej”. Festiwal zakończy współczesna premiera oratorium Jacoba Schubacka *Die Jünger zu Emaus* z 1778 roku. Dodatkowe informacje oraz program można znaleźć na stronie internetowej festiwalu **Misteria Paschalia**.

Współpraca kultury i turystyki

Krakowska Wielkanoc to bogata oferta pełna wydarzeń lubianych zarówno przez krakowian, jak też przyciągających wielu turystów.

– Kultura inspiruje turystykę, podpowiada jak opowiadać o mieście w sposób nawiązujący do dziedzictwa i atrakcyjny dla naszych gości. A osoby odwiedzające Kraków, jak wynika z naszych badań, to właśnie głównie goście kulturowi, którzy przyjeżdżają, żeby oglądać miasto, zwiedzać i korzystać z oferty kulturowej miasta – mówi Elżbieta Kantor, dyrektor Wydziału ds. Turystyki Urzędu Miasta Krakowa, zwracając uwagę na ważną rolę współpracy w obszarze kultury i turystyki, co aktualnie jest jeszcze bardziej potrzebne – najpierw w związku z ograniczeniami w ruchu turystycznym wynikającymi z pandemii, a teraz spowodowanymi wojną w Ukrainie.

– Staramy się informować, że w naszym mieście jest pięknie, jesteśmy otwarci, jesteśmy bezpieczni i mamy wiele do zaoferowania – wystarczy choćby wymienić wspomniane wielkanocne wydarzenia – dodaje Elżbieta Kantor.

Zmiany w organizacji ruchu podczas odpustu Emaus

W związku z odpustem Emaus, w dniach 17 i 18 kwietnia zostaną wprowadzone zmiany w organizacji ruchu:

17 kwietnia, od godziny 18.00 zostaną wprowadzone zakazy zatrzymywania się (dotyczy to również miejsc wyznaczonych), dlatego **nie będzie możliwe parkowanie**:

- na ulicy Senatorskiej - na odcinku od ulicy Mlaskotów w kierunku skrzyżowania z ul. Kościuszki
- na ulicy Kościuszki - na odcinku od nr 57 do skrzyżowania z ul. Senatorską.

18 kwietnia od godziny 6.00:

- zostanie zamknięta ul. Kościuszki od ul. Komorowskiego do ul. Królowej Jadwigi w obu kierunkach dla ruchu kołowego z wyłączeniem tramwajów
- zostanie zamknięta ul. Senatorska od ul. Mlaskotów do ul. Kościuszki
- wystąpią utrudnienia w ruchu rowerowym na ul. Kasztelańskiej na odcinku od ul. Salwatorskiej do ul. Senatorskiej
- na ul. Królowej Jadwigi zostanie wprowadzony ruch dwukierunkowy i zakaz zatrzymywania się (w tym na miejscach wyznaczonych).

Stała organizacja ruchu zostanie przywrócona po zakończeniu odpustu o północy. W wyjątkowych przypadkach dojazd mieszkańców i ewentualnie firm będzie odbywać się za zgodą policji. Ruch

tramwajowy na ul. Kościuszki zostanie utrzymany. Jego ewentualne wstrzymanie pozostanie w gestii policji w zależności od narażenia ruchu pieszego.

Przepraszamy za utrudnienia i zapraszamy do udziału w odpuście.